

Sygn. akt III U 1159/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 listopada 2014 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Anna Kicman

Protokolant st. sekr. sądowy Katarzyna Maziarczyk - Kotwica

po rozpoznaniu w dniu 24 listopada 2014 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy R. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o emeryturę

na skutek odwołania R. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 22 września 2014 r., **znak:** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy R. C. prawo do emerytury, począwszy od 27 czerwca 2014 r.

Sygn. akt III U 1159/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 24 listopada 2014 r.

Decyzją z dnia 22 września 2014 r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy R. C. prawa do emerytury.

W podstawie prawnej powołano art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

W uzasadnieniu wskazano, że Zakład odmówił przyznania emerytury, ponieważ nie został udowodniony wymagany 15-letni okres pracy

w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Zakład przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy składkowe

w wymiarze 20 lat, 8 miesięcy i 1 dzień; uzupełniające - rola - 7 lat, 5 miesięcy i 7 dni; łącznie - 25 lat, w tym w szczególnych warunkach/charakterze - 7 lat i 10 miesięcy. Do stażu pracy w szczególnych warunkach uwzględniono okres pracy

w Spółdzielni Kółek Rolniczych w okresie od 1 marca 1985 r. do 31 grudnia 1992 r.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył w dniu 17 października 2014 r. wnioskodawca R. C., wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury oraz zasądzenie ewentualnych kosztów postępowania według norm przepisanych.

Na uzasadnienie swojego stanowiska wnioskodawca podał, że zaskarżoną decyzją ZUS zaliczył wnioskodawcy do pracy w szczególnych warunkach okres zatrudnienia w (...)w R. na stanowisku kierowcy ciągnika kołowego i kierowcy samochodu ciężarowego. Ponadto zaś taką samą pracę wykonywał w Spółdzielni Pracy (...)

w J. w okresie od 10 grudnia 1975 r. do 31 maja 1984 r. na stanowisku kierowcy. Obecnie zakład pracy nie istnieje i nie ma możliwości wystawienia świadectwa pracy w warunkach szczególnych zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Jednakże pracę jego w charakterze kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony oraz pracy kierowcy ciągnika i kombajnu mogą potwierdzić powołani przez niego świadkowie.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

W uzasadnieniu organ rentowy podniósł, że kwestią sporną są uprawnienia wnioskodawcy do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, z uwagi na pracę w szczególnych warunkach. Organ rentowy uznał okres zatrudnienia w szczególnych warunkach od 1 marca 1985 r. do 31 grudnia 1992 r.

w (...) w R. na stanowisku kierowcy ciągnika

i kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, w wymiarze 7 lat i 10 miesięcy. Wnioskodawca nie przedłożył żadnych dowodów potwierdzających wykonywanie pracy w szczególnych warunkach

w okresie od 10 grudnia 1975 r. do 31 maja 1984 r. w Spółdzielni Pracy (...) w J., w szczególności świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych, stanowiącego podstawę do zaliczenia okresu pracy w warunkach szczególnych w postępowaniu dotyczącym ustalenia uprawnień emerytalnych. Posiadana dokumentacja nie daje podstaw do uwzględnienia powyższego zatrudnienia jako pracy w szczególnych warunkach. Świadectwo pracy z dnia 23 maja 1984 r. nie zawiera adnotacji o zatrudnieniu

w warunkach szczególnych. Wynika z niego jedynie, że w spornym okresie wnioskodawca zajmował stanowisko kierowcy. Organ rentowy nie dysponował natomiast aktami osobowymi wnioskodawcy (a tylko dokumentacją płacową), co pozwoliłoby ustalić, czy zakład pracy prowadził ewidencję stanowisk pracy w szczególnych warunkach oraz zamieścił stosowne zapisy w aktach osobowych pracownika.

Sąd Okręgowy w Przemyśle ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca R. C., ur. (...), w dniu 27 czerwca 2014 r. złożył wniosek o emeryturę, oświadczając w nim, iż nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Do wniosku dołączył dokumentację poświadczającą przebieg zatrudnienia, w tym w szczególności: świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 26 czerwca 2014 r. wystawione przez (...) w R.,

z którego wynika, że wnioskodawca był zatrudniony w (...) w R. od 1 marca 1985 r. do 31 grudnia 1992 r. i w tym okresie stale, i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace kierowców ciągników, kombajnów lub pojazdów gaśnicowych na stanowisku kierowcy ciągnika kołowego oraz prace kierowców samochodów ciężarowych

o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego; świadectwo pracy z dnia 23 maja 1984 r. wystawione przez Spółdzielnię Pracy (...) w J., z którego wynika, że wnioskodawca był zatrudniony w tej Spółdzielni w pełnym wymiarze czasu pracy w okresie od 10 grudnia 1975 r. do 31 maja 1984 r. na stanowisku kierowcy; dokumentację osobowo-płacową z okresu zatrudnienia w Spółdzielni Pracy (...) w J., a to odpisy list pałac za lata 1980-1982 oraz kserokopie kart wynagrodzeń z lat 1976-1979 i 1983-1984; kserokopię umowy

o pracę z dnia 10 grudnia 1975 r. na podstawie, której wnioskodawca został zatrudniony w Spółdzielni Pracy (...) w J., w transporcie na roczny okres wstępny i powierzono mu obowiązki kierowcy.

Na podstawie całości zgromadzonej w aktach rentowych dokumentacji, ZUS wydał zaskarżoną decyzję z dnia 22 września 2014 r., na podstawie której odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury, ponieważ nie został udowodniony wymagany 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

ZUS przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy składkowe w wymiarze 20 lat, 8 miesięcy i 1 dzień; uzupełniające – 7 lat, 5 miesięcy i 7 dni; łącznie – 25 lat, w tym w szczególnych warunkach – 7 lat i 10 miesięcy z tytułu zatrudnienia w Spółdzielni Kółek Rolniczych w okresie od 1 marca 1985 r. do 31 grudnia 1992 r.

Dowód – akta organu rentowego:

- wniosek emerytalny z dnia 27.06.2014 r.,
- świadectwa pracy, świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach,
- dokumentację osobowo-płacową z okresu zatrudnienia w Spółdzielni Pracy (...) w J.,
- kserokopia umowy o pracę z dnia 10.12.1975 r.,
- zaskarżona decyzja ZUS z dnia 22.09.2014 r.

Ponadto Sąd ustalił, że wnioskodawca w październiku 1975 r. zakończył odbywanie zasadniczej służby wojskowej.

Od dnia 10 grudnia 1975 r. został zatrudniony w Spółdzielni (...) w J. na stanowisku kierowcy. W tym czasie posiadał już uprawnienia kat. 2 do prowadzenia samochodów ciężarowych wraz z przyczepami. Od początku zatrudnienia w Spółdzielni wnioskodawca jeździł samochodami ciężarowymi o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony – początkowo samochodem marki H., a później marki S. z przyczepami. Przewoził towary chemiczne produkowane przez Spółdzielnię. Towary te przewożone były z zakładu pracy lub ze stacji do magazynów na terenie całej Polski. Ponadto przewoził towar dostarczany wagonami - gumę, kauczuk, żwir, węgiel.

Wnioskodawca w charakterze kierowcy samochodów ciężarowych pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Dowód:

- dokumentacja zawarta w aktach osobowych wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w Spółdzielni Pracy (...) w J.,
- zeznania świadka T. F.,
- zeznania świadka J. S.,
- przesłuchanie wnioskodawcy.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach organu rentowego oraz w aktach osobowych wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w Spółdzielni Pracy (...) w J., których domniemanie prawdziwości wynika z art. 244 i nast. k.p.c., a ponadto ich wiarygodność nie została obalona przez żadną ze stron.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków T. F. i J. S. oraz wnioskodawcy R. C., jako logicznym, spójnym, wzajemnie się uzupełniającym. Wynika z nich jednoznacznie, w jakim charakterze i przy jakich pracach był zatrudniony wnioskodawca w spornym okresie czasu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy R. C. należy uznać za zasadne.

Na podstawie art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2 art. 184).

Zgodnie z art. 32 ust. 1 powołanej wyżej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 i 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3.

Przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się: okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (art. 32 ust. 1a pkt 1).

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 32 ust. 2).

Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (ust. 4 art. 32).

Przepisy dotychczasowe to rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Według § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy

na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

W myśl § 3 powołanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej "wymaganym okresem zatrudnienia", uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia.

Zgodnie z § 4 cytowanego rozporządzenia - pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach określonych w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeśli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Bezsporne pozostaje, że wnioskodawca w dniu (...) r. ukończył 60 lat i nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Ponadto ZUS przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy składkowe i nieskładkowe w wymiarze 25 lat, w tym w szczególnych warunkach – 7 lat i 10 miesięcy z tytułu zatrudnienia w Spółdzielni Kółek Rolniczych w R. w okresie od 1 marca 1985 r. do 31 grudnia 1992 r.

Istotą sporu w niniejszym postępowaniu była więc kwestia ustalenia, czy wnioskodawca był zatrudniony, co najmniej 15 lat w warunkach szczególnych.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że wnioskodawca był zatrudniony w warunkach szczególnych również w Spółdzielni Pracy (...) w J. w okresie od 10 grudnia 1975 r. do 31 maja 1984 r., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony (w wymiarze 8 lat, 5 miesięcy i 22 dni).

Wskazane wyżej stanowisko wymienione zostało w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) w wykazie A, dziale VIII – „W transporcie i łączności”, poz. 2 – „Prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów” oraz w załączniku nr 1 do uchwały Zarządu (...) Związku (...) z dnia 18 sierpnia 1982 r. w wykazie A, dziale VIII, poz. 2, pkt 1 – „kierowca samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony”.

Należy mieć na uwadze, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być udawdaniane wszelkimi dowodami przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego, w tym również zeznaniami świadków i stron.

W postępowaniu wszczętym odwołaniem od decyzji organu rentowego Sąd kieruje się regułami dowodzenia określonymi w art. 227-309 k.p.c., zwłaszcza że w przepisach regulujących postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych (art. 477⁸ i nast. k.p.c.) nie ma jakichkolwiek odrębności lub ograniczeń. Przeciwnie, art. 473 § 1 k.p.c. stanowi, że w sprawach z tego zakresu nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków

i z przesłuchania stron, co oznacza, że fakty, od których uzależnione jest prawo do emerytury i renty oraz wysokość tych świadczeń, mogą być wykazywane wszelkimi środkami dowodowymi, w tym także zeznaniami świadków i stron.

Z poczynionych wyżej ustaleń wynika, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. wykazał łącznie ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych, a tym samym spełnił wszystkie przesłanki niezbędne do przyznania mu prawa do emerytury w świetle wyżej powołanych przepisów.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

W niniejszej sprawie wnioskodawca wszystkie przesłanki do nabycia świadczenia spełnił od dnia 27 czerwca 2014 r., a więc dnia złożenia wniosku o emeryturę.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z powołanymi wyżej przepisami prawa orzeczono, jak w sentencji wyroku.